GAZETA KRAKOWSKA

Nro 9.

Z KRAKOWA DNIA 31 STYCZNIA 1827 ROKU WE ŚRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na 14tem Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 28 Grudnia 1826 r.

Sekretarz Seymu na wezwanie Marszałka przystąpił do odczytania Reskryptów z strony Senatu Rządzącego Izbie nadesłanych, z których:

W 1szym w odpowiedzi na wniosek Assesora Seymu Kaietana Florkiewicza względem zawiadomienia o skutku likwidowanych przez Obywateli tuteyszych do Rządów Polskiego, Austryiackiego i Pruskiego pretensyi uczyniony, Senat oznaymił, że troskliwość Reprezentanta Kaietana Florkiewicza zaspokoioną zostaie przez nadeszłe do Senatu Rządzącego odezwy JW. Rezydenta Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego, Rady Administracyiney Królestwa Polskiego, i odpowiedzi Kancellaryi Stanu Agentowi Dyplomatycznemu od Rządu W. M. Krakowa przy Dworze Wiedeńskim będącemu, które Senat w odpisach nadesłał. Po odczytaniu takowych Assesor Seymu Florkiewicz stósownie do żądania dla uczynienia uwag miał zakommunikowane.

W 2gim Senat na prośbę P. Katarzyny Bartsch, wdowy po niegdy Walentym Bartsch Senatorze, o wyznaczenie pensyi Emerytalney podaną, oznaymił, że iakkolwiek ocenia wieloletnie zasługi tego zacnego Członka, niemoże się iednak przychylić do rzeczoney prośby, nieznayduiąc w osobie P. Katarzyny Bartsch ani matki potomków Szanownego Kollegi, ani towarzyszki wieloletnich prac Jego w zawodzie publicznym podeymowanych, ani nakoniec w niezamożnym stanie zostawioney.

W 3cim odpowiadaiąc na wniosek Delegowanego Sędziego Pokoiu Mieroszewskiego w przedmiocie wypłacenia kwoty 1400 złp. P. Gawełkiewiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu Okr: Chrzanowskiego za naiem mieszkania w budżecie na rok 1826/7 antelineam umieszczoney, przywiódł uczynioną iuż do Izby Reprezentacyiney w roku 1824 i 1825 odezwę, w którey skłoniwszy się do wyznaczenia kwoty złp. 200 rocznie na wynaymowanie umieszczenia dla Sądu Pokoiu dopóki dom na ten koniec wystawionym niebędzie, i nieiakie wynadgrodzenie za przeszłość, co do reszty pretendowaney Summy, iako przez P. Gawełkiewicza udowodnić się niemogącey, mieysca wypłaty nieznayduie.

Assesor Seymu Soczyński uważał za potrzebne kommunikowanie odpowiedzi Senatu, co do P. Gawełkiewicza, Delegowanemu Sędziemu Pokoiu Janowi Mieroszewskiemu iako na posiedzeniu dzisieyszem nieobecnemu dla wiadomości i stósownego użycia.

Marszałek Seymu oznaymił, że kommunikowanie rzeczone na tenczas nastąpić może, ieżeli takowego Delegowany Sędzia Pokoiu Mieroszewski zażąda. Po czem dwa ostatnie Reskrypta iako załatwiaiące przedmiot do Akt Zgromadzenia złożonemi zostały.

Reprezentant Męciński w dopełnieniu oświadczenia swego na ostatniem posiedzeniu uczynionego, odczytał Izbie Prawodawczey projekt do prawa wzaiemności o zapłacie długów listami zastawnemi Towarzystwa Kredytowego w Królestwie Polskiem ustanowionego, który z postanowienia Izby łącznie z wnioskiem Reprezentanta Tadeusza Konopki w tym przedmiocie zdziałanym, Senatowi Rządzącemu do urzędowego użycia przesłanym został.

Delegowany Sędzia Pokoiu Librowski odczytał Izbie i złożył na piśmie poparcie wniosku swego względem zmiany prawa o podatku osobistym z r. 1817 co do domów murowanych i drewnianych bezpiętrowych, wskazuiąc dostateczne źrzódło zastąpienia tey ulgi z pomnażaiących się przychodów komsumpcyinych iuż w upłynionych 8miu miesiącach o złp. 45,878 gr. 13 podwyższonych, a przez porównanie z 4ma miesiącami zimowemi do złp. 61,171 gr. 1 uczynić mogących, które to powiększenie baczności Rządu niezaś staraniu iednego z officyalistów konsumpcyinych, iak w głosie Reprezentanta na zeszłych posiedzeniach Izby wyrażono, przypisywał.

Marszałek Seymu oświadczaiąc się bydź za przesłaniem wniosku Delegowanego Sędziego Pokoiu Librowskiego Senatowi, zwrócił uwagę Izby, iż pomnożenie się przychodów niestałych, iako takich, nie może bydź trwałem i zastąpić podatki pewne, tym bardziey, że upadek z kopalń do zmnieyszenia ogólnych wpływów przyłożył się.

Izba Prawodawcza wniosek Delegowanego Sędziego Pokoiu Librowskiego do Senatu Rządzącego przesłać uchwaliła.

Assesor Seymu Soczyński składaiąc do laski powzięty przez siebie wniosek Reprezentanta Łąckiego w przedmiocie wyrachowania intraty z Dóbr Jaworzna przedstawił, ażeby takowy dla wyiaśnienia zachodzącey między wyrachowaniem, a położoną na budżecie kwotą dzierżawną różnicy, Senatowi Rządzącemu przesłać.

Izba Prawodawcza przedstawienie to za potrzebne uznawszy, Senatowi wniosek powyższy przesłać postanowiła.

Reprezentant Franciszek Lipczyński odnosząc mowę swoią do głosu Assesora Seymu Soczyńskiego na ostatniem posiedzeniu względem zasiągnienia wiadomości o skutku poczynionych Senatowi przedstawień, maiących na celu zawieszenie po upłynieniu lat 6ciu kwalifikacyi Reprezentanta Art: 19 Konstytucyi przepisaney, i zmianę Art: 15 teyże Konstytucyi względem Organizacyi Sądu III. Instancyi podniesionego, uczynił wniosek, ażeby powyższe przedstawienia w roku 1820 przez Reprezentantów iedynie Makolskiego i Sztumera zrobione, iako zmieniaiące Konstytucyą w myśl Art: 68 Statutu o Zgromadzeniach politycznych rozpoznawanemi w Izbie Prawodawczey, a tym mniey przez Senat przyimowanemi bydź niemogące, Izba za uchylone mieć, Senat Rządzący który takowe rozciągleyszemu miał poddać użyciu i Komitet do ułożenia proiektu zmian Konstytucyi wyznaczył, o obiawienie pobudek do tego

czynu skłaniających go i nastąpić już mogących z tego względu skutków wezwać, nareszcie, że Izba ceniąc wysoko dar Nayiaśnieyszych Kray ten Proteguiących Dworów w nadaney Konstytucyi udzielony, nietykalną też Konstytucyą mieć chce oświadczyć zechciała.

Izba Prawodawcza przeięta tem samem przekonaniem, które tak chlubnie w głosie Reprezentanta Lipczyńskiego odznaczyło się, iednomyślnie potwierdziła tę prawdę, że Konstytucyą przez Trzy Nayiaśnieysze Proteguiące Dwory Kraiowi tuteyszemu przepisaną iako tarczę swobod Obywatelskich w niczem nietykalną mieć pragnie i życzenia swoie publicznie oświadcza, wniosek zaś Reprezentanta Lipczyńskiego Senatowi przesłać uchwaliła.

Marszałek z powodu uczynionego wniosku obiaśnił Izbę, iż Komitet do proiektowania zmian w Konstytucyi niebył skutkiem działań Senatu, lecz wolą Trzech Nayiaśnieyszych Kray ten proteguiących Dworów wyznaczony.

Delegowany Sędzia Pokoiu Librowski z oznaymienia Marszałka wnosił, że osnowa proiektowanych zmian w Konstytucyi w całey obszerności wiadomą mu bydź musi, dla tego obiaśnienia w tym względzie od Marszałka domagał się.

Marszałek Seymu w odpowiedzi oświadczył, że żądaney wiadomości o proiektowanych zmianach w Konstytucyi Izbie udzielić niemoże, z powodu niezasiadania pod ówczas gdy rzecz toczyła się w Senacie.

Assesor Seymu Soczyński tłomacząc swóy wniosek, że miał na celu otrzymanie iedynie wiadomości o skutku przedstawień Izby w r. 1820 poczynionych i o powodach Senatu do proiektowania zmian większych w Konstytucyi nad zakres tychże, gdy iednak głos Reprezentanta Lipczyńskiego odnosi się do tego, iż Izba uchwala nietykalną mieć Konstytucyą, oświadczył, że nietylko łączy swe zdanie z zdaniem Izby, ale nadto o umieszczenie w całey osnowie wniosku Reprezentanta Lipczyńskiego w protokole Obrad doprasza się.

Marszałek Seymu w odpowiedzi na głos Assesora Seymu Soczyńskiego oznaymił, że oparty na Art: 11 Konstytucyi niemoże dopuścić żadney Uchwały w Izbie oprócz budżetu bez poprzedniey inicyatywy Senatu, ani takowey iako Marszałek podpisać.

Assesor Seymu Soczyński wniosł, że w skutku Art: 98 Statutu wnioski takowe, iako wnioski nie uchwały, w protokóle Obrad umieszczonemi bydź winny.

Marszałek Seymowy przedstawił, by równie odpowiedź od laski wyszła w Protokóle znaydowała się.

Reprezentant Lipczyński zwracaiąc głos swóy do oświadczenia Marszałka, że Uchwały Izby bez inicyatywy Senatu niedopuści i niepodpisze, oznaymił, że wniosek iego niestanowi Uchwały Izby, lecz iest wnioskiem Reprezentanta, a zatem ma prawo umieszczenia go w Protokóle żądać.

Marszałek Seymu tłomacząc myśl swego oświadczenia przedstawił, że do uczynienia takowego było powodem wyrzeczenie przez Assesora Seymu Soczyńskiego słów, że Izba uchwala, a nietayno iest Izbie: że Uchwały bez inicyatywy Senatu oprócz Budżetu niemogą mieć mieysca, głos iednak Reprezentanta Lipczyńskiego iest Mu świętym, szanuie go, i umieszczeniu w Protokóle Obrad tegoż nieiest przeciwnem.

Assesor Seymu Soczyński do poprzedniego wniesienia swego dodał, aby głos Reprezentanta Lipczyńskiego nietylko do protokółu wciągnionym, ale i do gazet był podanym. Z Uchwały przeto Izby namieniony

głos w gazetach umieścić się maiący, w całey swey osnowie do Protokółu wpisanym został, tu zaś z powodu oddrukowania w poprzednich gazetach opuszcza się.

Assessor Seymu Soczyński przedstawił Izbie Prawodawczey poczynione przez siebie uwagi nad inicyowanym przez Senat proiektem do Prawa wskazuiącym postępowanie w odwołaniu się od dwóch zgodnych wyroków do Sądu III, Instancyi przez Wydział Professorów i Doktorów Prawa w Uniwersytecie Jagiellońskim, które z woli Izby na przedstawienie Marszałka do Kommissyi Prawodawczey przesłanemi zostały.

Reprezentant Kadłubowski przypominał że Senat nienadsyła Rezultatu na wniosek Reprezentanta Rulowskiego względem prawa obioru Zastępców Sędziego.

Marszałek Seymu zapewnił Reprezentanta Kadłubowskiego, iż Senat Rządzący stósowney odpowiedzi nadesłać nieomieszka.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski iako Prezyduiący w Kommissyi Prawodawczey donosząc Izbie o wygotowanych operatach w przedmiotach teyże Kommissyi nadesłanych, upraszał o odłożenie Posiedzenia do dnia 30 m. b. i zamówił sobie głos pierwszy.

Poczem Marszałek zgodnie z wolą Izby i wnioskiem Delegowanego z Akademii Pawła Czaykowskiego Posiedzenie do dnia poiutrzeyszego to iest 30 Grudnia 1826 r. na godzinę 10 ranną solwował.

Jacek *Księżarski*
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 22 Stycznia.

Dnia 19 b. m. w rocznicę Urodzin J. C. M. W. Xiężney Anny Pawłowny, Xiężney Oranii, odprawione zostało w Kościele Metropolitalnym Pontyfikalnie nabożeństwo, i zaintonowany hymn *Te Deum* za naydłuższe panowanie N. Cesarza i Króla, oraz pomyślność N. Rodziny panuiącey. — Celebrował JW. JX. Koźmian, Biskup Kaliski, Senator Królestwa, w obec JW. JX. Prymasa. Wieczorem miasto oświecono.

Dnia 7 b. m. na centralnem posiedzeniu Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyiaciel Nauk, obrany został Prezesem tegoż Towarzystwa J. U. Niemcewicz.

Starożytny obrząd święcenia wody, zwany Jordan, dnia 18 b. m. z zwykłą uroczystością został odbytym. Processyia z Kościoła XX. Bazylianów, złożona z Duchowieństwa i kilku tysięcy osób pobożnych, szła nad Wisłę, gdzie przy zwykłych modlitwach, miał Kazanie JX. Kaznodzieia Franciszkan.— W Kaplicy Zamkowey również uroczyste odbyło się nabożeństwo.

Na dniu 3 Października roku zeszłego nastąpiło otwarcie Kursów Szkoły Przygotowawczey do Instytutu politechnicznego, tego tak ważnego i tyle w przyszłości obiecuiącego dla nas zakładu. Dyrektor Szkoły w obecności całego grona osób nauczaiących, przemawiaiąc do zgromadzoney młodzieży, oświadczył naprzód, iż w ciągu trwaiącego zapisu naylepszą miał sposobność przekonania się z pytań czynionych mu tak przez rodziców, iako i samych uczniów, że u nas wielu bardzo dotąd ieszcze względnie Przemysłu i Handlu, tych głównych przedmiotów Instytutu Politechniczego, mylne sobie tworzy wyobrażenia; że niektórzy z młodzieży nieśmiało biorą się do tego nowego dla nich zawodu, z obawy, by przez to nie ubliżyć, czy to szlachectwu urodzenia, czy iakoweyś iakby przez mgłę przewidywaney godności, do któreyby drogą urzędowania

(iak im się zdaie) doyść mogli; że inni w tworzeniu się Instytutu Politechnicznego upatruią dla wszystkich w nim sposobić się maiących uroczyste zapewnienie wysokich pensyy, które w przyszłości Rząd im zaliczać będzie i t. d. — Z tych to powodów następnie, starał się mówiący okazać: że rola teraz nie może bydź iak dawniey iedynem Polski bogactwem; że przemysł rękodzielny i handel na należytem usposobieniu osób nim się trudniących ugruntowany, połączony ze światłem urządzeniem rolnictwa, stanowią podstawę i całą nadzieię pomyślnieyszego bytu naszego; że zatem pogarda okazywana dla wszystkich, którzy się innym przemysłem, iak spieniężeniem płodów rolniczych zatrudniaią, byłaby w naszych czasach nierozsądną, a nawet i śmieszną; że tego dowodzi zamożność i wysokie znaczenie osób trudniących się przemysłem rękodzielnym lub handlem w Anglii, we Francyi i tylu innych kraiach; że podobne usiłowania i zatrudnienia, wynikaiące z naturalnego porządku rzeczy, i u nas kiedyś podobne mieć będą skutki; że zatem w tym nowym zawodzie, młodzież Polska pod każdym względem, a szczególniey dla zapewnienia sobie i swoiey rodzinie niezależnego i swobodnego bytu, rozlegleysze daleko mieć może widoki, aniżeli w odzierżaniu urzędów, za któremi na nieszczęście dziś każdy niemal z nadzwyczayną ubiega się usilnością; że dopóki dążenie to wyłączne, tak wydatnie teraźniejszą cechuiące młodzież, nie ominie, dopóki ona sama w tem przekonaniu trwać nie przestanie, że tylko do piastowania urzędów iest stworzoną, mieniąc rękodzielniczy lub równie pożyteczny handlowy zawód siebie niegodnym; dopóty większa połowa czoła, że tak powiedzieć można, całey ludności naszey, nietylko próżnym ciężarem będzie sobie, ale nawet i ziemi, na którey się zrodziła.

Po zakończoney przemowie Dyrektora, przystąpiono do odczytania ogólnego programmatu Kursów Szkoły Przygotowawczey (*), podanego przez Dyrektora Szkoły i zatwierdzonego przez Zwierzchność, który ze względu na przeznaczenie Szkoły odmienny iest od rozkładów używanych po szkołach innych w kraiu naszym istnących.

Ponieważ uczniowie Szkoły Przygotowawczey, iedni przychodzą z wyższem, inni z niższem usposobieniem naukowem, przeto pierwsi w części na kursą Uniwersyteckie w części na kursa Szkoły Przygotowawczey uczęszczać są obowiązani, drudzy zaś kursami tylko samey Szkoły wiadomości swoich dopełniaią.

Skład osób uczących w Szkole Przygotowawczey do Instytutu politechnicznego iest następuiący:

1. Dyrektor Szkoły K. Garbiński, Dr. Fil. Prof. Kr. U., Cz. T. P. N. wykłada Matematykę.

2. Professor M. A. Pawłowicz, Dr. Fil., Dyrektor Gab. Min. w Kr. W. U. Cz. T. P. N., wykłada Historyią naturalną techniczną.

3. Professor K. Lach Szyrma, Dr. Fil. Prof. Kr. W. U., wykłada w tym roku bezpłatnie naukę ięzyka Angielskiego.

4. Professor J. Piwarski, Konserwator gabinetu rycin przy Bibliotece Kr. W. Un., wprawia uczniów, stósownie do Programma-

(*) *Programmat ogólny nauk dawanych w Szkole Przygotowawczey do Instytutu Politechnicznego w roku 1826/27, z przydaniem do niego rozkładu nauk i listy zapisanych uczniów, wyszedł na widok publiczny, iak iuż o tem pisma publiczne doniosły. (Obacz Ner 202 Gazety Warszawskiey.)*

tu, w rozmaitego rodzaiu rysunki, tak ręczne iako i techniczne.

5. Magister Fil. i Korrepetytor Szkoły A. Barciński, wykłada Mechanikę elementarną.

6. Korrepetycyią Jeometryi opisuiącey, Mechaniki elementarney, i doglądaniem rysunków Jeometryi opisuiącey, trudni się także Magister Barciński.

7. Magister Fil. A. Woycicki, trudni się powtarzaniem Matematyki niższey, Algiebry wyższey, Jeometryi analistyczney i rachunków wyższych.

8. Powtarzaniem Fizyki, Chemii i Historyi naturalney, zatrudnia się Magister Fil. A. Podymowicz.

9. Preperator przy laboratoryum chemicznem w Kr. W. Un., T. Saski, wprawia uczniów Szkoły Przygotowawczey w manipulacye chemiczne, przez dobieranie nayważnieyszych doświadczeń, które młodzież własnemi rękoma pod iego okiem uskutecznia.

Kurs Listów Zastawnych
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez 1go Kuponu.

Przedaiący żądaią zł: 76 gr: —
Kupuiący ofiaruią zł: 75 — 22½.
Istotnie nie przedano — — —

W Warszawie d. 22 Stycznia 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 27 Grudnia D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Dnia 25 b. m. z powodu uroczystości Bożego Narodzenia i doroczney pamiątki kampanii roku 1812, śpiewano *Te Deum* we wszystkich kościołach tuteyszych, a wieczorem miasto oświecono.

Dnia 13 b. m. N. Cesarz Jegomość raczył zatwierdzić postanowienie Komitetu Ministrów, upoważniaiące kupców w Petersburgu do kupna zboża w Guberniiach kraiowych na wyprowadzenie, nie tykaiąc iednak zapasów przeznaczonych na konsumcyią tuteyszey stolicy, a znayduiących się między Rybińskiem i Petersburgiem. Będą mogli wysyłać zboże w ciągu następney żeglugi, bez szczególnego na to pozwolenia Jenerała Gubernatora woyskowego; gdyby zaś nadal okazała się potrzeba zabronienia wywozu zboża z portu Petersburgskiego, w tym razie Jenerał Gubernator uwiadomi kupców w miesiącu Październiku każdego roku.

Z Paryża d. 16 Stycznia.

Przybyły tu z Londynu nasz Poseł, Xżę Polignac, miał w Niedzielę przed Mszą S. posłuchanie u J. K. Mci. Xiążę ten wysiadł do brata swoiego na placu Karnzelowym. Udał się naprzód do Ministras praw zagranicznych, potem do Ministra skarbowego i z ostatnim przeszło godzinę rozmawiał. Dziś iedzie do Lotaryngii.

Gdy dzień 21 Stycznia przypada tego roku w Niedzielę, przeto żałobne nabożeństwo za ś. p. Ludwika XVI. przy zamknięciu teatrów i giełdy nastąpi dnia poprzedzaiącego.

W Piątek P. Royer Collard (dawniey Dyrektor handlu xięgarskiego) złożył Izbie deputowanych prośbę od 184 Xięgarzów i 50 Drukarzów podpisaną, przeciw proiektowi do ustawy względem druków. Podpisani posiadaiący 100 mill. Fr maiątku mówią otwarcie o grożącem im zniszczeniu i wytykaią błędy proiektu, który ułożony został przez osoby zupełnie tey rzeczy nieznaiące. W Sobotę podało ieszcze 8miu Drukarzów takież prośby.

Dochód Francyi w roku zeszłym wynosił 982 mill. 993,200 Fr. o 15 mill. 522,800

Fr. więcey niż w r. 1825, a 30 mill. 687,065 Fr. więcey nad umieszczony w budżecie.

Teatr Nowości będzie na końcu Lutego otworzony. Dach iuż zupełnie iest gotowy, a powierzchnia teatru nader ozdobna.

P ni Olivier we wsi Cazelles (w departamencie Aveyron) wydała na świat 21wsze dziecię, i liczy teraz 45 rok życia.

Rozchodzi się wieść, że brygada Szwaycarów, którą Francyia trzymała w Madrycie wyszła z tey stolicy; lecz niewiadomo dokąd się udała, czy do twierdz lub do Francyi.

Bawiącemu tu Hiszpanowi Valdez nakazano ztąd wyiechać, ponieważ należał do intryg przeciw Portugalii. Żądał naprzód paszportu do Bordeaux, ale później namyśliwszy się, postanowił udać się do Bruxelli.

Hr. Lanjuinais, Par Francyi, umarł tu w Niedzielę po 4dniowey chorobie.

W roku zeszłym utraciła Francyia przez śmierć 8 Parów, 4 Deputowanych, 1 Arcybiskupa, 2 Biskupów, 20 Jenerałów poruczników, 16 Jenerałów majorów, 4 Admirałów, 3 członków byłego zgromadzenia konstytucyinego, 4 prawodawczego i 7 Konwencyi.

Z Lizbony d. 30 *Grudnia.*

Rozpoczęcie posiedzeń Stanów w roku następnym naznaczone iest na dzień 2 Stycznia o godzinie 11 przed południem w pałacu Ajuda. — Dnia tegoż będzie u Dworu wielka uroczystość.

Onegdaysza Gazeta rządowa zawiera następuiące doniesienia o poruszeniach woyska: Dnia 25 Grudnia Jenerał Claudino wyruszył z Sardao ku Mortagoa, dla złączenia się z Brygadyerem Azevedo i postąpienia ku Viseu w celu zasłonienia Koimbry. Jenerał Stubb donosi z Oporto pod dniem 24, iż w linii nad Tamegą nie zaszło nic nowego. Pułkownik Zagallo broniący mostu pod Mirandella, napadniony był dnia 22 od 4 do 500 iazdy, milicyi i zbroynych kup, lecz odparł buntowników, a Margr. Angeia postąpił dnia 23 do Salvamonde. Brygadyer Joao de Silveira pisze z Covilhao (na południu Guardy) pod dniem 22: "Lubo z trudnością, czynię co tylko mogę dla wspierania Hr. Villaflor. Zostaię wiernym Cesarzowi Don Pedro, chociaż niektórzy z moich krewnych nie dotrzymuią mu wierności.„ Z tegoż mieysca donosi Hr. Villaflor (dnia 22 o godzinie 11tey w wieczór), że trzyma osadzone Caria i Peraboa, i że Joao de Silveira wyruszy dnia 23 przeciw Belmonte i Sortelha. Dnia 20 pod Penamacor (na granicy Hiszpańskiey) rozpędzoną została kupa buntowników. Jenerał ten zamyślał udać się dnia 23 do Guarda.

Z Koimbry donoszą, iż Pułkownik Pereira urządził iuż 4 kompaniie studentów, którzy dobrowolnie ofiarowali oyczyźnie swoie usługi.

Jeden z dowodców buntowników, nazwiskiem Jose Freire, który ukrył się u iednego z Plebanów w Porto, został w chwili ucieczki zabity.

Nieufność względem Hiszpanii zwiększa się codziennie, i bardziey ią ieszcze powiększyło postanowienie Dworu Hiszpańskiego postawienia na granicy Portugalskiey korpusu obserwacyynego i bezpieczeństwa. Jenerał Rodil, dowodzący tym korpusem, otrzymał 10 mill. realów w gotowiźnie i assygnacyią na czyste dochody z prowincyy dawney Kastylii i Estramadury. Czynione iest wszystko dla postawienia woyska Hiszpańskiego i milicyi na zupełney stopie woienney i przysposobienia ludu do woyny narodowey

Duchowieństwo iest nieutrudzone i używa całego swoiego wpływu na odwrócenie grożącego iego przewadze niebezpieczeństwa. Wiele Kapituł ofiarowały Królowi w pomoc swoie kleynoty, a inni Duchowni przyrzekaią publicznie Koronę męczeńską tym, którzy w świętey tey woynie polegną.

Z Madrytu d. 5 Stycznia.

Sprawuiący interessa Portugalii, P. Lima, miał osobne posłuchanie u Króla. Otrzymał takież u J. K. Mci posłuchanie mianowany Posłem w Londynie Hr. Ofalia. Czyni on iuż przygotowania do swey podróży, ale przed opuszczeniem stolicy ieszcze raz będzie u Króla.

Dziś odchodzi ztąd kilka oddziałów woyska do Talavera de la Reyna, gdzie oddział odwodowy mieć będzie główną swoią kwaterę. Tu pozostali się iuż tylko kiryssorowie gwardyi, którzy iednak wkrótce także wyruszyć maią. Codziennie nadchodzą do Ministra woiennego nowe doniesienia o zbiegowstwie, które szczególniey z pułków gwardyi Królewskiey następuie.

Jenerał Longa przybył do Waladolidy. Podług listów z Sewilli pod dniem 30 z. m. wysłano ztamtąd z wielkim pośpiechem na kilkunastu wozach broń i ammunicyią, tudzież dwie kompaniie artylerzystów do Badaioz. Tu (dodaie Dziennik Goniec Francuzki) wszystko ma postać woienną; wszyscy o tem mówią, i nikt nie sądzi, aby szczere było przywrócenie stosunków dyplomatycznych z Portugaliią. Wszyscy officerowie nieobecni odebrali rozkaz powrócenia do swych korpusów. Władza mieyska Madrytu zaliczyła 2 mill. realów, z których część użyto na wypłacenie żołdu officerom pułku 5go. Zgoła zdaie się, iż od dwóch tygodni zaszła zmiana w postępowaniu Rządu naszego. — Tenże Dziennik pisze: Rozchodzi się wieść, że Królowa Portugalska Matka dnia 29 z. m. w swoim pałacu Quelleuz uwięzioną została i przydano iey straż Angielską.

Jezuici uzyskuią tu coraz więcey znaczenia i bogactw, i znayduią w Kardynale Giustiani i iego Sekretarzu, P. Carolino, dzielną podporę. Polityka ich zasługuie iednak na wielką pochwałę i staie się dla wielu ludzi nader dobroczynną. W przyymowaniu do swoiego zakonu upatruią tylko ludzi światłych i utalentowanych; wielu więc za polityczne mniemania na wygnanie skazanych, którym zbywało na pieniądzach do wyiechania z Hiszpanii i dotąd w boiaźni ukrywać się musieli, znaleźli przez weyście do ich zakonu bezpieczeństwo i ocalenie.

Od brzegów niższey Elby d. 19 Stycznia.

N. Król Angielski udzielił Kr. Pruskiemu Jenerałowi-Feldmarszałkowi, Hr. Gneisenau, wielki krzyż Hanowerskiego orderu Guelfow.

Dnia 14 b. m. panowała w Emden potężna burza; zaczęła się od południo-zachodu, a wieczorem zamieniła się na północno-zachodnią i niższe okolice miasta nieco zalała.

Ateneum, towarzystwo w Kopenhadze, które zawiązało się przed 20 miesiącami i niema innego dążenia nad literaturę, liczy iuż do 400 członków. Utrzymuie celnieysze pisma Angielskie, Francuzkie i Włoskie, tudzież wszystkie kraiowe i niektóre Szwedzkie. Zakupiło także wiele dzieł kosztownych.

DODATEK DO Nro 9 GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 31 STYCZNIA 1827 ROKU we SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O° R.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Stycz: god: 7	cali lin: 27 4, 312	stopnie + 0. 2	stop: 84	Wschodni słaby	Pochmurno	
12	„ 4, 870	+ 4. 4	78	Połud: Ws: słaby	„	
27. 3	„ 5, 233	+ 2. 5	80	„ „	„	
9	„ 5, 709	+ 0. 5	86	„ „	„	
7	27 6, 517	— 1. 4	82	Połud: Za: słaby	Pochmurno	
28. 12	„ 7, 867	— 1. 5	75	„ „	„	Snieg.
3	„ 7, 916	— 2. 0	78	„ „	„	
9	„ 8, 027	— 4. 1	81	„ „	„	
7	27 7, 613	— 7. 4	80	Połud: Za: średni	Pochmurno	
29. 12	„ 7, 055	— 1. 7	69	Półn: Za: słaby	„	
3	„ 6, 339	— 0. 7	70	Półn: Ws: słaby	„	
9	„ 6, 226	— 2. 2	73	Połud: Za: mocny	Chmury	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Wiednia d. 25 Stycznia.

W tey chwili nadeszła tu z Drezna wiadomość, że J. Królewska Wysokość Xiężna Amalia, Małżonka J. Królewskiey Wysokości Xcia Jana Saskiego, dnia 22 b. m. szczęśliwie córką rozwiązaną została.

Kapitanowi C. K. korpusu inżynierów, Hr. Edwardowi Węgierskiemu, udzielił J. C. K. M. nayłaskawiey godność Szambelana. Daley udzielił Monarcha Xiążęco-Parmeńskiemu rzeczywistemu Radzcy stanu i Prezesowi wydziału spraw wewnętrznych, Ferdynandowi Baronowi Cornacchio, komanderski krzyż Ces. Austryiackiego orderu Leopolda. Naczelnemu zaś Dyrektorowi Dóbr patrimonialnych i familiynych, Radcy nadwornemu Ant. Kernhofer, dozwolił przyiąc i

nosić udzielony mu przez N. Arcyxiężnę i Xiężnę Parmy krzyż Konstantieńskiego orderu S. Jerzego, a wysłużonemu w tuteyszym Uniwersytecie Professorowi praktyczney chirurgii, Win. Kawalerowi Kern, przyiąć otrzymany dyplomat na korresponduiącego członka medyczno-chirurgiczney Akademii w Neapolu.

Z Włoch d. 13 Stycznia.

Wielka Xiężna Toskańska powiła d. 9 b. m. szczęśliwie córkę, która nazaiutrz w pałacu Pitti ochrzczoną została i otrzymała imiona: Maryia, Maxymilliana, Tekla, Joanna i Jozefa.

Oyciec S. zniżył opłatę stępla w państwach swoich, i wyznaczył kommissyię do czuwania nad wsparciem ubogich. — Prałata Tiberi iadącego na Nuncyusza do Madrytu, mianował Oyciec S. Arcybiskupem Ateńskim.

Z Modeny piszą, iż tam 29 osób korzystało z udzielonego przebaczenia stronnikom taynych towarzystw, którzyby w oznaczonym czasie dobrowolnie zgłosili się i dawnieyszych swoich związków i zasad odprzysięgli. Między temi znaydował się nawet Kapitan Xiążęcey przyboczney kompanii, który lubo do służby przywrócony nie został, otrzymał iednak przyzwoitą dla swey rodziny pensyią. Po upłynieniu terminu przebaczenia uwięziono z rozkazu Xcia 60 innych osób o karbonaryzm podeyrzanych, a z tych po wytoczeniu śledztwa sądowego 4 na śmierć skazane zostały. Trzech z nich stracono, a czwarty, który w chwili, gdy miał bydź straconym przyrzekł uczynić odkrycia, pozyskał przedłużenie, i potem, iak słychać, udzielił Rządowi wyiaśnienia większey wagi.

Z Londynu d. 12 Stycznia.

P. Canning z rodziną swoią zaiął nowe swoie mieszkanie w Brighton, i mieszkać tam będzie aż do rozpoczęcia posiedzeń Parlamentu. Hr. Bathurst tamże bawi.

Gibraltar postawiony iest na stopie woienney, i sądzą iż więcey ieszcze woysk do Portugalii posłanych zostanie.

Prawie razem z Xciem Jorkiem utracił Londyn przez śmierć znakomitego Męża, Chirurga Henryka Eline, ktoremu wielu żyiących i odznaczaiących się w iego sztuce Mężów winni swoie wykształcenie.

Akcyioniści Londyńskiego podziemnego mostu iedli niedawno obiad pod iednym z iego łuków; przewodniczył na nim P. Brunel, i potrawy spuszczane były przez tę samą machinę, która służy do wyciągania ziemi. Podług codziennych rapportów postąpiono iuż w robocie od mieysca poczęcia blisko 400 stóp, a w głębokości do 270 pod łożem Tamizy. Roboty ciągle się odbywaią i ludzie luzuią się co 8 godzin. Ziemia, którą teraz wybieraią, iest daleko łatwieyszą do wydobywania, niżeli w mieyscu początkowem. Dla uniknienia przeszkody w robocie nie wpuszczaią tam teraz widzów, tylko do terrassu, z którego iednak o cudownem tem przedsięwzięciu zupełne uczynić sobie można wyobrażenie.

Dnia 25 z. m. o godzinie 3 z południa w ołowianey górze przy Crawford-John w Lanarkshire w Szkocyi czuć się dało dosyć mocne trzęsienie ziemi.

Górnicza kompaniia kopalni w Chili, która rozwiązała się przed nieiakim czasem, zawiązała się na nowo wczoray. Kapitał zebrany zostanie przez 100,000 akcyy po 10 funtów szterlingów.

Mexykański Instytut umieiętności, literatury i kunsztów liczy pomiędzy zagranicznemi swoiemi członkami PP. Alexandra Humboldt, Lafayetta, de Pradt i Gregoire.

Z Jassów d. 8 Stycznia.

Przybyli tu Kommissarze i Tłumacz Porty na przyięcie Ces. Rossyyskiego Posła, P. Ribeaupierre, udali się wraz z Xięciem Multańskim na granicę do Skulenii czekaiąc tam nadaremnie dni kilka, powrócili tu dnia 4. Tymczasem P. Ribeaupier przybył tu niespodziewanie wczoray z Odessy i wysiadł do mieszkania Rossyyskiego Konsula. Dziś rano przyiął ten Poseł odwiedziny Hospodara, Metropolity i Boiarów. Nie wiadomo iak długo tu zabawi, ale sądzą, iż pobyt iego przeciągnie się aż za nowy Rok Ruski. Orszak iego poselstwa składa się z rzeczywistego Radcy stanu Fonton, Radcy stanu Pawła Pisani, Sekretarza poselstwa Berg i Tłumacza kollegialnego Radcy Mat. Pisani, tudzież dwóch kawalerów poselstwa. Reszta orszaku, iako też Małżonka iego, przybydź dopiero maią na wiosnę morzem.

Z Tryiestu d. 2 Stycznia.

Ciągle ieszcze rzadko bardzo odbieramy doniesienia z Lewantu. Przybyłe tu w tych dniach z Smirny i Alexandryi okręty, bardzo długo bawiły w drodze i napotkane były przez flottę Egipską, o którey odpłynieniu z Alexandryi dopiero dnia 1 Grudnia dowiedziano się w Smirnie. Oprócz dawniey utraconych dwóch okrętów i innych przewozowych do Zante się ratuiących, utracić ieszcze miała przez powtórną burzę ieden okręt, iak przybyły z Zante Szyper powiada.— W Morei nie zaszła żadna odmiana, ponieważ Ibrahim Basza z braku woyska nie może żadnych czynić przedsięwzięść. — Gdy przybyły tu z Stambułu Szyper przed 15 dniami za przylądkiem Sapienza widział 18 Egipskich okrętów, które czekały na resztę okrętów z Navarino, przeto iest podobieństwem, że ta flotta wypłynęła na morze dla wyszukania rozpędonych przez obie burze przewozowych swoich okrętów.

— Dnia 9. —

Wczoray i dziś przybyłe tu po krótkiey podróży z Lewantu okręty, nie przywiozły żadnych doniesień o zdarzeniach woiennych ani na morzu, ani lądzie. W Lewancie utwierdza się co raz bardziey mniemanie, że wielkie Mocarstwa pracuią nad poiednaniem Porty z Grekami, i sądzą, iż flotta Kapitana Baszy z tego powodu do Stambułu cofnioną i posiłki woyskowe z Egiptu wstrzymane zostały. Niedostatek żywności w Grecyi ma bydź wielki i naybardziey Grekom dokuczać, gdyż znaczna liczba maytków zostaie oddawnego czasu bez zarobku i w wielu okolicach pola są spustoszone. — Jenerał Margr. Paulucci zabierał się po Nowym Roku do odpłynienia na Ces. Austryiackiey fregacie Hebe z Smirny do miasta naszego.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek to iest: dnia 1 Lutego r. b. daną będzie wielka nowa bardzo zabawna komedya z włoskiego P. Frascatti na francuzki, a z francuzkiego na polski ięzyk przetłomaczona w 4ch aktach: *Kwef* czyli *Omyłki na Kassynie.*

W Piątek zaś to iest dnia 2 Lutego, na żądanie Prześwietney Publiczności, daną będzie bardzo zabawna komedya w 3 aktach wierszem przez Hr. Fredro napisana: *Damy i Huzary*

W następuiącą Niedzielę to iest dnia 4 Lutego r. b. dana będzie wcale nowa nigdy tu niewidziana wielka mello-drama w 3ch aktach: *Nurzahar*, *Człowiek nieśmiertelny.*

W też samą Niedzielę, w Sali Redutowey przy Teatrze Narodowym daną będzie: WIELKA REDUTA, czyli *Bal Maskowy.*

LOTERYIA KRAIOWA.

W 227 Ciągnieniu dnia 31go Stycznia r. 1827 w przytomności Osób od Rządu do tego

wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

28. 59. 81. 48. 39.

Przyszłe 228 Ciągnienie dnia 7go Lutego 1827 r. przpada.

Dnia 29 i 30 Stycznia 1827 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	13 —	12 —	11 —	10 —
— Żyta	10 15	10 —	9 —	8 15
— Jęczmienia	10 —	9 15	9 —	8 —
— Grochu	— —	— —	— —	— —
— Owsa	7 —	6 15	6 12	— —
— Jagieł	18 —	17 —	16 15	15 —
— Rzepaku	22 —	21 —	20 —	— —

LEKARSTWO

Na piersiową chorobę, suchoty zwyczayne i płucowe, konsumpcyią, osłabienie i spadanie z ciała.

To iedyne przeciw powyższem okropnem chorobom doświadczone lekarstwo, które nie iednemu od wielu lat cierpiącemu nieznośne boleści, przyniosło ulgę, i nawet opuszczonych od naysławnieyszych Lekarzów nieraz do zdrowia przywróciło, składa się z kosztownych roślin wyciągnionego trunku, którego flaszka, wraz z informuiącem uwiadomieniem kosztuie ważny dukat holenderski.

Wybornego tego trunku dostać iedynie można w kommissie u Notaryusza i Kommissanta P. Fryderyka Winther w Hamburgu na Schulter pod N. 463.

Zagranicznych uprasza się, aby obstalunki swoie posełali z opłatą poezty i oprócz tego dołączyli za każdą flaszkę po Złp. 2 i cokolwiek na upakowanie, poczem zaraz wysłanie nastąpi.

Pacyenci, u których choroba nie iest iescze od kilku lat zakorzenioną, maią dosyć iednę flaszkę. Inni zaś potrzebuią 3 do 4 flaszek do wyżycia aż do zupełnego wyzdrowienia.— Tuteysze, iako też znane Kommissantowi zagraniczne osoby, nie zapłacą lekarstwa aż po zupełnem wyzdrowieniu.

Owce w naylepszym gatunku do sprzedania.

W Dobrach Kazimierz i Groebnik niedaleko od Leobschütz w górnym Szlązku Pruskim, do Radzcy taynego Finansowego w Prittwitz należących, znayduie się owczarnia z czystego Elektoralnego zarodku, nie zaś z owiec Negretti zwanych pochodząca, a zatem naylepszego Saskich owiec gatunku. Wełna z nich iuż od lat siedmiu częścią w Lipsku w handlu P. Anger, częścią w Bernie w domu P. Auspitz od 120 do 160 Talarów cetnar, statecznie płaconą była: tak, iż w przecięciu z tych lat, centnar po 140 Talarów wypada. Na rok bieżący 1827 cena maciorek na dwa dukaty bez wełny, na trzy z wełną, zniża się. Stadniki zaś i Skopy w proporcyi sprzedawanemi będą. Chcący nabydź, maią się udać do Pana Inspektora *Rindfleisch* w Kazimierzu przy Leobschütz, zamieszkałego.

DONIESIENIE.

W dniu 5 Lutego r. b. od godziny 9tey ranney, zaś po południu od godziny 3, w dniach następnych w tychże samych godzinach w skutek Uchwały Rady familiyney Prześw: Sądu Pokoju W. M. Krakowa Okręgu I. dnia 29 Grudnia 1826 r. odbytey w kamienicy w Krakowie przy ulicy Przecznicy S. Jana pod L. 490 odbędzie się publiczna licytacya ruchomości po ś. p. Macieiu Kryszkierze pozostałych iako to: łyżeczek srebrnych, zegarka srebrnego repetyera, zegarków stołowych, sukien męzkich, bielizny, naczynia professyi blacharskiey, naczyń wyrobionych z blachy iako to garców, lijów, maszyn do kawy &c. &c. stolarszczyzny, naczyń kuchennych, oraz innych sprzętów domowych. Chęć zatem licytować maiących zaopatrzonych w gotowiznę podpisany Komornik na mieysce i czas znaczony zaprasza.— W Krakowie dnia 27 Stycznia 1827 roku.

Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.